

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 6/0-02-671/2020-5
Датум: 14. децембар 2020. године

Објављени текст не садржи заштићене или
изостављене податке. Заштићени подаци приказани су
ознаком [...] или у распону који Комисија сматра
одговарајућим начином заштите, а изостављени подаци
ознаком XXX

Председник Комисије за заштиту конкуренције, на основу члана 37. став 2. и члана 65. став 5. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-671/2020-1, коју су дана 19. октобра 2020. године поднела привредна друштва Daimler AG, са седиштем на адреси Mercedesstraße 120, 70372 Штутгарт, Немачка и АВ Volvo, са седиштем на адреси SE-405 08, Гетеборг, Шведска, преко пуномоћника адвоката Данијела Стевановића из адвокатске канцеларије Moravčević, Vojnović i Partneri, Булевар војводе Бојовића 6-8, Београд, дана 14. децембра 2020. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем привредних друштава Daimler AG, са седиштем на адреси Mercedesstraße 120, 70372 Штутгарт, СР Немачка, матични број HRB 19360, и АВ Volvo, са седиштем на адреси SE-405 08, Гетеборг, Шведска, матични број 556012-5790, у циљу стварања новог учесника на тржишту који послује на дугорочној основи у сектору развоја, производње и продаје, као и постпродајних услуга за системе горивних ћелија за тешке камионе и има све функције независног учесника на тржишту.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да су подносиоци пријаве дана 30. новембра 2020. године уплатили XXX на рачун Комисије за заштиту конкуренције, што представља динарску противвредност прописаног износа за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате.

Образложење

Привредна друштва Daimler AG, са седиштем на адреси Mercedesstraße 120, 70372 Штутгарт, СР Немачка, матични број HRB 19360, и АВ Volvo, са седиштем на адреси SE-405 08, Гетеборг, Шведска, матични број 556012-5790 (у даљем тексту заједнички означена као подносиоци пријаве), поднела су Комисији за заштиту конкуренције (у

даљем тексту: Комисија), 19. октобра 2020. године, преко пуномоћника адвоката Данијела Стевановића из адвокатске канцеларије Moravčević, Vojnović i Partneri, Булевар војводе Бојовића 6-8, Београд, пријаву концентрације број 6/0-02-671/2020-1. Допуне пријаве су поднете 10. и 16. новембра 2020. године.

Увидом у достављену документацију, Комисија је утврдила да је поднета пријава потпуна и у складу са чланом 3. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 5/16), чиме су испуњени услови за поступање Комисије у поступку испитивања пријављене концентрације. У списима предмета се налази доказ о извршеној уплати, којим се потврђује да је уплаћен прописани износ за издавање акта Комисије, што је утврђено у ставу II диспозитива.

На основу члана 45. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон), подносиоци пријаве су поднели Комисији захтев за заштиту одређених података садржаних у пријави концентрације. Садржину захтева представља спецификација података чија се заштита тражи, као и образложење разлога за постављање таквог захтева. Комисија ће о овом захтеву одлучити посебним закључком о заштити података.

1. Учесници у концентрацији

Подносилац пријаве, Daimler AG, са седиштем на адреси Mercedesstraße 120, 70372 Штутгарт, СР Немачка, матични број HRB 19360 (у даљем тексту: Daimler) је јавно листирано друштво основано у складу са немачким законима. Daimler се бави на глобалном нивоу развојем, производњом и дистрибуцијом аутомобилских производа, углавном путничких аутомобила, камиона, комби возила и аутобуса. Пословање друштва је подељено у три сектора: Mercedes-Benz AG (задужен за путничке аутомобиле и комби возила), Daimler Truck AG (задужен за камионе и аутобусе) и Daimler Mobility AG (задужен за финансијске и услуге мобилности).

Daimler, и друштва која контролише, означена су као Daimler група. Daimler је листиран на Франкфуртској и Штутгартској берзи и није под контролом појединачно ниједног друштва нити лица. У Србији, Daimler група нема зависних друштава, огранака нити представништва, већ је присутна преко своје основне делатности – продаје возила (аутомобила, камиона и аутобуса) преко независног дистрибутера, друштва Star Import д.о.о. Београд. [...].

Други подносилац пријаве, друштво АВ Volvo, са седиштем на адреси SE-405 08, Гетеборг, Шведска, матични број 556012-5790 (у даљем тексту: Volvo) јесте шведско мултинационално друштво за производњу, и јавно је листирано на нордијској берзи Nasdaq OMX. Преко власничких удела у друштвима Volvo групе, Volvo се на глобалном нивоу бави производњом и продајом аутомобила, друмских и теренских камиона, аутобуса, грађевинске опреме и поморских, друмских и индустријских мотора. Главне пословне јединице друштва Volvo обухватају:

- аутомобиле, односно путничка возила;
- камионе: развој, производњу и промет од средње тешких до тешких камиона за регионални превоз на дуже релације и грађевинске радове. У Европи се ти камиони продају под робним маркама Volvo Trucks и Renault Trucks;
- аутобусе: развој, производња и промет градских и међуградских аутобуса, туристичких аутобуса и шасија Volvo;

- моторе: развој, производња и промет погонских система за поморске и индустријске примене робне марке Volvo Penta. Volvo се бави и производњом мотора за друмска возила;
- грађевинску опрему: развој, производња и промет опреме за грађевинску и сродне индустрије, укључујући багере точкаше и гусеничаре, зглобне клипере, булдожере точкаше, цевополагаче, опрему за рушење, багере за обраду отпада, моторне грејдере, машине за асфалтирање, компакторе, глодалице и низ опреме за сабијање (као што су мини утоваривачи, мини багери, ровокопачи-утоваривачи и вишенаменске машине). У ЕЕП-у ове активности се обављају под робним маркама Volvo (грађевинска опрема) и Teren Trucks;
- финансијски менаџмент: услуге финансирања купаца.

Volvo и сва друштва која контролише чине Volvo групу. Volvo није под контролом ни једног друштва нити лица, у смислу члана 5. Закона. Volvo група има једно зависно друштво у Србији, Volvo d.o.o. са седиштем на адреси Светосавска 213, Нови Бановци, матични број 17175912 (у даљем тексту: Volvo Србија). [...]

Daimler и Volvo намеравају да оснују друштво заједничког улагања за развој, производњу и продају, као и постпродајне услуге за системе горивних хелија за тешке камионе (у даљем тексту: ЗУ). Друштво заједничког улагања ће бити потпуно функционално заједничко друштво (*full function*) [...]

[...]

Подносиоци пријаве верују да ће њихова сарадња значајно подржати стварање одрживог тржишта водоника и масовни развој технологије горивних хелија у тешким камионима широм света. [...] Очекује се да ће искуство друштва Volvo у развоју и производњи тешких камиона и његова експертиза у масовној производњи премијум тешких камиона, допринети ефикасној производњи система горивних хелија за интеграцију у тешке камионе у довољним количинама.

Подносиоци пријаве ће независно користити системе горивних хелија за своја засебно развијена, произведена и продата возила. Дизајни Daimler и Volvo камиона у целости, али и погонских система, јесу и наставиће да буду врло различити. Конкретно, у погледу уградње система горивних хелија у њихове релевантне камионе, подносиоци пријаве ће такође применити индивидуални приступ.

[...]

[...] Volvo, или његово зависно друштво, намерава да постане власник 50% удела у ЗУ. ЗУ ће оперативно бити самодовољно, независно и пословаће као аутономни субјект.

2. Опис концентрације и акт о концентрацији

Предложена трансакција се тиче заједничког улагања у циљу стварања новог учесника на тржишту од стране подносилаца пријаве, који ће самостално пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту. Daimler и Volvo планирају да стекну [...], при чему ће сваки имати (посредно или непосредно) 50% удела у друштву заједничког улагања и [...]. У ту сврху, подносиоци пријаве су

потписали Оквирне услове 21. априла 2020. године, које су доставили као акт о концентрацији.

У складу са одредбама Оквирних услова, Daimler ће консолидовати своје постојеће активности са горивним ћелијама у зависно друштво. Volvo намерава да стекне 50% удела у том зависном друштву. [...]

Према одредбама Оквирних услова, организација свих управљачких тела у ЗУ даље одражава постојање заједничке контроле. Друштво заједничког улагања ће представљати потпуно функционално друштво заједничког улагања:

- ЗУ ће имати довољно ресурса да послује независно на тржишту. [...]
- Пословање ЗУ превазилази конкретну функцију за матична друштва. [...]
- ЗУ неће имати значајне аранжмане са матичним друштвима који би могли довести у питање његову аутономију. [...]
- ЗУ ће пословати на дугорочној основи. [...]

3. Испуњеност услова за подношење пријаве

Комисија је закључила да пријављена трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 3). Закона. На основу достављених података о висини укупних прихода које су сви учесници у концентрацији остварили на светском тржишту и тржишту Републике Србије у 2019. години, Комисија је утврдила да су подносиоци пријаве имали обавезу да пријаве концентрацију, јер је укупан приход учесника у концентрацији у 2019. години већи од износа који су прописани чланом 61. Закона, као услова за пријаву концентрације. Пријава је поднета у складу са чланом 63. став 2. Закона.

4. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, број 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

ЗУ је основано у циљу развоја, производње и продаје система горивних ћелија. Систем горивних ћелија се састоји од комбинације неколико компоненти, као што су стекови горивних ћелија, горивни процесори, уређаји за рецикулацију, уређаји за убризгавање горива, регулатори притиска, вентили, струјни кондиционери, конвертори DC/DC, компресори ваздуха, расхладни системи, хумидификатори, гасно-дифузиони слојеви, дијафрагме, биполарне плоче, склопови мембранске електроде и катализатори. Ове компоненте могу варирати у зависности од специфичних захтева система горивних ћелија. [...].

Подносиоци пријаве сматрају да би се релевантно тржиште производа у предметном случају могло дефинисати као тржиште за развој, производњу и продају система горивних ћелија, и као тржиште за куповину компоненти за системе горивних ћелија, и да нема оправданих разлога нити за проширивање нити за сужавање обе претходно наведене дефиниције релевантног тржишта производа. Комисија је прихватила овакав предлог дефиниције релевантног тржишта производа од стране подносилаца пријаве, и релевантна тржишта производа у предметном случају дефинисала као:

- тржиште развоја, производње и продаје система горивних ћелија, и
- тржиште продаје компоненти за системе горивних ћелија

Даља сегментација дефинисаних тржишта у конкретном случају (нпр. према системима горивних ћелија за тешке камиона, за лака возила и др.) није вршена, јер уже дефинисање релевантног тржишта производа није од утицаја на оцену ефеката концентрације, будући да њено спровођење у сваком случају не нарушава конкуренцију.

Када је у питању тржиште развоја, производње и продаје система горивних ћелија, подносиоци пријаве наводе да је Европска комисија одобрила заједничко улагање које се односи на системе горивних ћелија само у једном предмету. Колико је подносиоцима пријаве познато, још увек се не врши масовни промет система горивних ћелија за различите случајеве употребе.

Систем горивних ћелија је специфичан систем који производи струју из комбинације горивних ћелија и горива. Горивна ћелија је електрохемијска ћелија која претвара хемијску енергију горива у електричну енергију. Већина горивних ћелија су на водоник. У систему горивних ћелија, појединачне горивне ћелије су комбиноване у серијама у стек горивних ћелија, како би се створило довољно напона да се испуне захтеви примене.

Подносиоци пријаве сматрају да би системе горивних ћелија требало разликовати од осталих погонских система, као што су класични мотори са унутрашњим сагоревањем и батерије, чак иако сви погонски системи врше притисак једни на друге у већој или мањој мери. Из тог разлога, учесници у концентрацији сматрају да дефиницију тржишта не треба проширити тако да обухвати све погонске системе.

Системи горивних ћелија се разликују од класичних мотора са унутрашњим сагоревањем, при чему је главна техничка разлика у томе како се ствара енергија. Горивне ћелије су погоњене водоником, док је класичан мотор са унутрашњим сагоревањем погоњен фосилним горивима. Та разлика у погледу коришћеног горива такође указује и на разлику у погледу тога како се ствара енергија. Код система горивних ћелија енергија се ствара хемијском реакцијом између водоника и кисеоника. Та хемијска реакција се затим претвара у електричну енергију. Код класичних мотора са унутрашњим сагоревањем хемијска реакција је сагоревање, које се пак претвара у механичку енергију.

Системи горивних ћелија се разликују и од осталих извора енергије са неутралном емисијом, као што су батерије. Главна техничка разлика у односу на батерије као енергетски извор је та што су горивне ћелије конвертори енергије, а не уређаји за складиштење енергије као што су батерије. Горивне ћелије стога захтевају

континуирани извор горива и кисеоника (обично из ваздуха), као би се одржала хемијска реакција, док код батерија хемијска енергија обично долази од јона или оксида у металима који се налазе у батерији. Важна последица је то што системима горивних ћелија не треба периодично допуњавање, већ они настављају да производе енергију све док постоји доток горива и кисеоника. Осим тога, батерије имају знатно дуже време допуњавања у поређењу са временом које је потребно за допуну водоника.

Важна последица горе описаних разлика је то што ће употреба система горивних ћелија у применама подстаћи очигледне импликације у погледу дизајна. Коришћење система горивних ћелија се мора конфигурисати тако да ради са осталим системима у возилу (нпр. расхладним системом). Подносиоци пријаве очекују да ће значајне техничке разлике и разлике у дизајну између система горивних ћелија и других погонских система вероватно довести до различите понуде и тражње за те системе од стране релевантних произвођача.

Како је претходно наведено, системи горивних ћелија се могу користити у различитим случајевима употребе. Иако би ЗУ могло усмерити своје напоре на развој система горивних ћелија за различите случајеве употребе, примарни фокус ЗУ на тешке камионе објашњава и диктира релевантни фокус регулаторне иницијативе ЕУ о тешким камионима. [...]

Када је у питању тржиште продаје компоненти за системе горивних ћелија, подносиоци пријаве наводе да је наведено тржиште у пуном развоју. У овом тренутку компоненте се производе и продају за лака возила. Како истраживање и развој за различите случајеве примена буду даље напредовали, тржиште ће се и даље ширити.

Образлажући свој предлог дефиниције релевантног тржишта производа, подносиоци пријаве наводе да се може направити разлика између компоненти за системе горивних ћелија и других компоненти за возила или опрему, као и да компоненте за системе горивних ћелија чине једно јединствено тржиште.

Како је претходно детаљније објашњено, систем горивних ћелија је специфичан систем који производи струју из комбинације горивних ћелија и (најчешће) водоника. Системи горивних ћелија захтевају специфичне компоненте, укључујући стекове горивних ћелија, резервоаре горивних ћелија, горивне процесоре, расхлађивање, хумидификаторе, гасно-дифузне слојеве, дијафрагме, биполарне плоче, склопове мембранске електроде и катализаторе. Те компоненте су специфичне за системе горивних ћелија или се у најмању руку морају производити конкретно за системе горивних ћелија, па се самим тим разликују од других компоненти које су потребне за производњу возила или опреме.

Компоненте за системе горивних ћелија у великој мери производе одређени произвођачи као што су Ballars, PowerCell, Doosan Fuel Cell, Horizon Fuel Cell Technologies и US Hybrid Inc. Док унутрашње компоненте система горивних ћелија у сваком случају производе одређени произвођачи, екстерне компоненте могу у одређеној мери производити и произвођачи компоненти за класичне моторе са унутрашњим сагоревањем.

Подносиоци пријаве сматрају да даља сегментација наведеног релевантног тржишта није потребна. Без обзира на примену за коју ће се коначно користити систем горивних

ћелија, потребна је иста врста компоненти и очекује се да ће исти добављачи бити у положају да испоруче те компоненте. Добављачи ће у сваком случају морати да специфично прилагођавају у великој мери компоненте за различите системе горивних ћелија, тако да даља разлика по основу квалитативних или техничких захтева није значајна.

Када је у питању релевантно географско тржиште, Комисија је одредила територију Републике Србије за оба релевантна тржишта производа, што је у складу са њеним законским надлежностима да ефекте предложених трансакција процењује на националној територији.

5. Оцена ефеката концентрације

Приликом испитивања ефеката пријављене концентрације на конкуренцију, Комисија је, на основу доступних података и података које су јој доставили подносиоци пријаве, оценила да концентрација неће нарушити конкуренцију у Републици Србији имајући у виду да учесници у концентрацији нису присутни ни на једном од дефинисаних релевантних тржишта у Републици Србији.

На основу анализе целокупне документације достављене уз пријаву као и утврђених чињеница у овом поступку, а пре свега чињенице да спровођењем предметне трансакције не долази до промена на утврђеним релевантним тржиштима, Комисија је закључила да реализација предметне концентрације неће изазвати негативне последице на тржишту Републике Србије. Приликом доношења одлуке по предметној пријави узете су у обзир све законом дефинисане околности које су релевантне за утврђивање дозвољености концентрације из члана 19. Закона, на основу чега је оцењено да се у конкретном случају ради о дозвољеној концентрацији, па је одлучено као у ставу I диспозитива овог решења.

Одлука у ставу II донета је применом члана 65. став 5. Закона, као и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Упутство о правном средству:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду, Немањина 9, у року од 30 дана од дана достављања решења.

За подношење тужбе плаћа се судска такса у износу од 390 динара прописана Законом о судским таксама ("Службени гласник РС", бр. 28/1994, 53/1995, 16/1997, 34/2001 - др. закон, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008 - др. закон, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014, 106/2015 и 95/2018).

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић с.р.